Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 238/2026 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sosiaali- ja terveysalan järjestöjen tuloksellisuuden arvioinnista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna-Leena Mattilan /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 238/2026 vp:

> Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toimintaa arvioidaan ja arvostetaan sen todellisen merkityksen ja tärkeyden perusteella, ja
>
> miten hallitus varmistaa, että STEAn asema itsenäisenä valtionapuviranomaisena varmistetaan riippumatta hallituksen toteuttamista valtiontalouden sopeutustoimista tai muista poliittisista päätöksistä, ja
>
> miten hallitus varmistaa, ettei 80 miljoonan euron STEA-avustusleikkaus johda sote-järjestöjen tuloksellisuuden ja toiminnan laajuuden supistumiseen ja romahtamiseen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

STEA toimii Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä itsenäisenä valtionapuviranomaisena. Puoliväliriihen kirjauksen mukaan hallituksen tulee selvittää STEA:n siirtymistä tiiviimmin osaksi STM:n organisaatiota, kuten on asian laita STM:n muiden valtionavustustehtävien ja muiden ministeriöiden alaisten valtionavustustehtävien osalta. Puoliväliriihen kirjauksen mukaan tavoite ei ole lisätä poliittista ohjausta, vaan tavoitteena on vahvistaa asiantuntija-arvion painoarvoa ja tehostaa hallintoa. STEAn organisoitumistavasta riippumatta on tärkeää varmistaa jatkossa puoliväliriihen kirjauksessa asetetut tavoitteet.

STEA seuraa valtionavustuslain mukaisesti myönnettyjen valtionavustusten käyttöä. Tuloksellisuusarvioinnin avulla seurataan ja arvioidaan avustuksilla aikaansaatuja tuloksia ja kohdistetaan valtionavustuksia vaikuttavasti. Avustusmäärärahojen vähentyessä tuloksellisuuden painoarvo lisääntyy entisestään. Niukkenevat avustusmäärärahat tullaan kohdistamaan aidosti tulokselliseen toimintaan, jolla on selkeä yhteys terveyden edistämiseen.

STEA:n tuloksellisuusarvioinnissa arvioidaan toiminnan kohdentumista ja laajuutta, tulosten todentamisesta ja aikaansaatuja tuloksia. STEA:ssa on vuoden 2026 alusta lähtien ollut käynnissä kokeilu nykyisten arviointikriteerien muuttamisesta siten, että tulosten todentamiseen liittyvien

arviointikriteerien painoarvoa lisätään. Päätöstä tiukempien arviointikriteerien käyttöönotosta aikaistettiin johtuen STEA-avustusmääriin kohdistuneista lisäleikkauksista, ja tiukentuneet kriteerit otettiin käyttöön keväällä 2026.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuksiin tehtävien leikkausten vaikutusarviointia tehdään parhaillaan. Jatkossa varmistetaan se, että STEA-avustukset painottuvat ennen kaikkea sote-järjestöjen toteuttamaan kohtaavaan työhön hallinnollisen työn tai yhteiskunnallisen vaikuttamistoiminnan asemesta.

Helsingissä 17.6.2026

Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman

VN/17690/2026-STM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Rydman Wille-Werner 913792923

2026-06-17